

Les agressions mediambientals i la defensa del territori

Jordi Prades

27 de gener: unes 1.500 persones assisteixen a l'assemblea informativa de les plataformes a Gandesa i exigeixen que els consells comarcals es defineixin contra Enron.

30 de gener: el Consejo Nacional del Agua (CNA) aprova el PHN del PP per 69 vots a favor i 15 en contra, entre ells els d'Aragó, Astúries, Andalusia i les Illes Balears. El representant de Catalunya, Felip Puig (conseller de Medi Ambient) al·lega una indisposició i no assisteix a la reunió.

Els antitransvasament i l'oposició d'esquerres, indignats pel dictamen del CNA; la Generalitat i el govern central negocien per tirar endavant el PHN. La plataforma de la Terra Alta alerta de la construcció d'embassaments a la Fontcalda i als Ports, previstos en el PHN.

3 de febrer: el conseller en cap, Artur Mas, proposa paralitzar Enron i el mapa eòlic i discutir el model de creixement de les Terres de l'Ebre. Les plataformes desconfien de l'oferta, que interpreten com un intent de desmobilització en vista a la manifestació convocada per a l'endemà a Móra d'Ebre.

5 de febrer: la pressió social força la Generalitat a negociar. L'endemà, Sabanza reuneix 700 persones en una assemblea a Móra la Nova. El govern continua ferm en la defensa d'Enron, el mapa eòlic i el transvasament de l'Ebre.

7 de febrer: el PP passa el rodet i assaja l'aprovació del PHN al Senat. Madrid no accepta cap de les esmenes presentades per la Generalitat, fet que desmunta l'estratègia negociadora de CiU. Les plataformes recorren al Parlament per aturar Enron i el mapa eòlic.

9 de febrer: el Consell de Ministres aprova el PHN sense rebaixar el transvasament de 1.050 hm³. Artur Mas convoca els sectors que li són pròxims i les plataformes a una reunió el 16 de febrer, en un nou intent de desmobilitzar la gent convocada a la manifestació de Barcelona del 25 de febrer.

12 de febrer: el Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre aprova una moció contra Enron amb nou vots a favor, tres en contra i quatre abstencions, en un ambient crispat i de divisió.

14 de febrer: els alcaldes de 15 municipis, entre ells Gandesa i Tortosa, critiquen la reunió convocada per Artur Mas per a l'endemà. El PP marea la perdiu dient que reduirà el transvasament

amb aigua dels canals.

17 de febrer: Jordi Pujol diu que es faran plantes dessalinitzadores a canvi del PHN.

19 de febrer: el conseller d'Indústria, Antoni Subirà, provoca les plataformes el dia que presenten la manifestació de Barcelona dient que si Enron no es fa hi haurà restriccions elèctriques com a Califòrnia.

20 de febrer: Pujol diu que la Generalitat no canviarà d'opinió per la manifestació de Barcelona.

21 de febrer: Enron s'asseu a parlar per primer cop amb les plataformes, que reiteren el rebuig al projecte; el bisbat de Tortosa no desautoritza l'homilia que les parròquies del Delta llegiran en la missa de diumenge contra el PHN. L'oposició d'esquerres acorralla Felip Puig al Parlament, on diu que la política ambiental de la Generalitat és capdavantera.

22 de febrer: el conseller de política territorial, Pere Macias, qualifica de «farsants» els detractors d'Enron i fa pujar la tensió abans de la manifestació de Barcelona.

23 de febrer: Pujol critica que la manifestació convocada per diumenge no es faci a Madrid.

26 de febrer: Felip Puig indigna les plataformes, que afirmen que la Generalitat no ha entès res perquè vol aprofitar la manifestació per negociar el PHN. CiU i PP no canvien de postura.

2 de març: CiU i el PP voten en contra d'una moció presentada per la UPTA-FIC al ple del Consell Comarcal de la Terra Alta que demana que l'ens es defineixi sobre les zones de la comarca que s'han de protegir de la instal·lació de centrals eòliques i que demana la revisió del decret del mapa eòlic.

5 de març: CDC permet que els militants que ho vulguin es manifestin a Madrid contra el PHN, després que el diputat Tortosí Marià Curto es manifesti obertament en contra del transvasament. Ni CiU ni la Generalitat, però, hi assistiran com a tals.

6 de març: la Generalitat crea la delegació del govern a les Terres de l'Ebre; partits i societat civil valoren la decisió com un fet històric per al futur del territori, si bé critiquen que el govern, que consideren oportunista, hagi pres l'acord precipitadament per apaivagar els ànims de la gent de l'Ebre.

7 de març: l'entorn convergent aposta per l'alcalde de l'Ampolla, Francesc Sancho, i pel president del Consell de la Terra Alta, Xavier Pallarés, com a delegats del govern.

8 de març: es debat la moció presentada pel PSC-CiPC en contra del PHN, Enron i el mapa eòlic i es trenca la majoria parlamentària de convergents i populars per les discrepàncies entre ambdós grups i pel front comú de l'oposició d'esquerres (PSC-CiPC, ERC i IC-Verds). CiU vota contra el PHN i el PP s'hi torna i vota en contra d'Enron i el mapa eòlic. En una altra jornada històrica, Enron anuncia després de la votació que reconsidera el projecte de Móra la Nova. La plataforma demana la dimissió dels càrrecs del PP de les Terres de l'Ebre i als passadissos del Parlament crida «Visca Catalunya i visca les Terres de l'Ebre».

9 de març: Artur Mas marxa escridassat de Tortosa perquè manté la negociació del PHN amb el PP després de la votació del Parlament, 10 de març: en la inauguració dels ponts del Montsià reconstruïts després dels aiguats d'octubre de 2000, Macias és escridassat per la plataforma i els veïns de Masdenverge i els militants de CiU cridats a files s'enfronten a la plataforma. En la darrera setmana, la Generalitat ha enviat cinc consellers a les Terres de l'Ebre per millorar la danyada imatge del govern. Marxen cap a Madrid els primers ebrencs que participaran en la manifestació de demà.

17 de març: més de mil persones esbronquen Jordi Pujol a Tortosa, li ensenyen targetes rojes a Amposta i li demanen que com a president del govern de Catalunya defensi les Terres de l'Ebre. Pujol, que diu que no presentarà cap proposta alternativa al PHN, és escortat durant la seva visita i protegit amb fortes mesures de seguretat.

20 de març: el consell executiu de la Generalitat nomena Francesc Sancho com a primer delegat del govern a les Terres de l'Ebre. La plataforma i l'oposició es mostren satisfetes per l'elecció però demanen al govern un impuls més decidit per fer realitat la vegueria de l'Ebre.

22 de març: el debat del PHN al Congrés coincideix amb la celebració del Dia Mundial de l'Aigua. El PP desestima totes les esmenes a la totalitat al PHN amb el vot a favor de CiU, que no ha presentat cap al·legació i continua defensant les esmenes parcials a què s'oposa la plataforma. El ministre de Medi Ambient, Jaume Matas, anuncia un principi d'acord amb CiU pel qual s'aprovaran mesures de protecció del Delta i s'estudiarà el transvasament del Roina. La plataforma anuncia que no participarà en la mesa tècnica de demà amb Artur Mas i l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA). Es crea la Xarxa per una nova cultura de l'aigua.

23 de març: la plataforma i l'oposició qualifiquen de burla l'acord entre CiU i el PP i acusen el govern de la Generalitat d'incomplir el mandat del Parlament. Es repeteixen les acusacions de «traïció» contra CiU.

24 de març: el delegat del govern a les Terres de l'Ebre tria la Terra Alta per fer la primera visita pel

territori. Sancho és a Prat de Comte, el poble més petit i el més afectat per la proposta de reordenació territorial de Catalunya. També va a Caseres, on va exercir com a metge, i a Bot, poble natal de sa mare.

25 de març: un miler de persones participen en la festa organitzada a Miravet per les plataformes per celebrar la retirada del projecte d'Enron de Móra la Nova i per recordar a la gent que la lluita contra el PHN continua i que cal seguir alerta amb la implantació de les centrals eòliques.

26 de març: Pasqual Maragall es reuneix amb la plataforma a Tortosa, on afirma que els projectes hídrics de l'Estat «no se solucionaran obeint a tot ni formant a les ordres d'una veu central», en referència a CiU i al PP. Els antitransvasament desconfien de la creació d'un consorci que gestionaria les inversions al Delta a canvi de l'aigua.

27 de març: el president del govern espanyol, José Maria Aznar, diu a Poblet que «no hi ha alternatives als transvasaments» i promet 75.000 milions de pessetes per al Delta a canvi del PHN. El president del sindicat de regs de la comunitat del canal de l'esquerra de l'Ebre, Joel Bonet, denuncia un intent d'homicidi per la posició transvasista dels regants i la plataforma nega tenir cap relació amb els fets.

28 de març: el portaveu de la Plataforma en Defensa de l'Ebre, Manolo Tomàs, denuncia en la comissió de Medi Ambient del Congrés, on compareixen durant tres dies desenes d'experts, que el PHN suposarà la desaparició del Delta. Artur Mas insinua que CiU votarà a favor del pla només pel compromís d'estudiar alternatives a l'Ebre, és a dir, pensant en el Roina.

4 d'abril: la consellera de Governació, Núria de Gispert, surt en defensa dels municipis petits i afirma que la majoria absoluta del PP fa que aquest no sigui el millor moment per a modificar els límits provincials i adaptar-los a les vegueries catalanes. El president del comitè de govern d'UDC, Josep Antoni Duran i Lleida, admet que la posició de CiU respecte el PHN li pot passar «factura electoral», fet que també reconeix dies després Jordi Pujol.

Manifestació a Barcelona.

11 d'abril: la plataforma anuncia que convidarà ecologistes i parlamentaris europeus al delta de l'Ebre perquè coneguin de primera mà els perjudicis que suposarà el PHN i perquè s'hi oposin a Brussel·les.

12 d'abril: el president del PP de Catalunya, Alberto Fernández, visita el canal Xerta-Sènia aprofitant que fa vacances de Setmana Santa a Alcanar i diu que la Generalitat ha de complementar el PHN invertint 100.000 milions per posar en pràctica el Pla Territorial Parcial de les Terres de l'Ebre. Afirmar que el PHN és «una oportunitat de futur» per al territori.

Inauguració a Miravet de l'exposició *La revolta de l'Ebre*, que mostra pancartes, retalls de premsa, fotografies, tires còmiques, vídeos i fins i tot els «ous» de Cañete. El manifest de l'exposició destaca que el PHN és «un atracament amb la mà armada dels fatxes», que el govern català «va saludar eufòric les agressions a l'Ebre» i que «d'això aquí en diem traïció. A ningú li agrada esdevenir moneda de canvi».

14 d'abril: un dels estudis científics encarregats pel Ministeri de Medi Ambient conclou que el transvasament suposaria la salinització de l'aqüífer superficial del Delta, fet que comportaria la reducció dels espais naturals i de la producció d'arròs. Segons l'estudi, la reducció màxima d'arrossars que suportaria el Delta seria d'entre un 15 i un 25%.

15 d'abril: en un debat organitzat per *El Punt*, el diputat de Deltebre al Congrés i president del Consell Comarcal del Baix Ebre, Joan Bertomeu (PP), condiona la supervivència del Delta al PHN i afirma que el transvasament comportarà inversions per protegir-lo. El portaveu de la PDE i l'alcalde de Tortosa exigeixen que les inversions no es facin a canvi de l'aigua i critiquen la postura negociadora de CiU.

16 d'abril: comença al Congrés el debat de les esmenes parcials al PHN. El PP accepta 21 de les 26 esmenes presentades per CiU (de les gairebé 500 del total) per assegurar-se el suport del grup. El pacte preveu que no s'extregui aigua del riu a l'estiu, amb l'excepció dels casos en què els pantans estiguin prou plens o el règim pluvial ho permeti.

17 d'abril: crítiques unànimes de la PDE, de l'oposició i del govern d'Aragó a l'acord CiU-PP, que mantenen que el pla s'ha modificat substancialment i fins i tot que «ha millorat al 100%», segons Bertomeu. La temporada turística de Setmana Santa a les Terres de l'Ebre ha estat excepcional gràcies a la publicitat gratuïta aconseguida per la polèmica mediambiental, amb excepció de la navegació fluvial, a causa del vent i del poc cabal del riu.

18 d'abril: un informe encarregat pel Ministeri de Medi Ambient a la Fundación Ecología y Desarrollo afirma que el PHN no exposa objectius i només fa una diagnosi de la situació i els problemes actuals. A més, assegura que és una contradicció que augmenti el consum d'aigua a les zones urbanes, on hi ha pèrdues del 50% del cabal, malbaratament, poca

reutilització i estancament de la població.

19 d'abril: una sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya obliga la Generalitat a modificar el pla director del Delta perquè atempta contra alguns punts d'aquest espai natural. Puig diu que les esmenes de CiU han canviat el PHN en una reunió amb diversos agents socioeconòmics a Tortosa i torna a ser increpat per unes cinquanta persones a la sortida.

20 d'abril: les plataformes demanen la creació d'una comissió mixta que les inclogui en les negociacions sobre el nou mapa eòlic. Mas afirma que la gent de l'Ebre entendreà les bondats del PHN pactat entre CiU i el PP; el president de BirdLife Internacional alerta del perill de la construcció dels nous embassaments que s'han de fer per transvasar l'Ebre.

21 d'abril: més de mil persones participen en l'assemblea convocada per la plataforma a l'auditori de Tortosa. S'acorda instar les administracions a contribuir en la lluita europea contra el PHN i s'anuncia el nou calendari de mobilitzacions. La plataforma denuncia que CiU els ofereix càrrecs per debilitar el moviment antitransvasament i Mas reconeix que CiU pot perdre vots pel seu suport al PHN.

24 d'abril: la plataforma de l'Aldea organitza comissions de vigilància per evitar que els regants els arrenquin els cartells que els acusen amb el lema «Pel seu futur, venen lo teu». Les plataformes anuncien noves mobilitzacions contra el mapa eòlic i denuncien que Medi Ambient no vol dialogar ni formar una comissió mixta per discutir l'emplaçament de les centrals. Felip Puig diu que no n'hi haurà als parcs naturals, però no es pronuncia sobre les projectades en zones PEIN, com Pàndols i Cavalls.

25 d'abril: els regants diuen que els cartells de la plataforma els desacrediten i anuncien que es querellaran. Apareixen fulls volants anònims al Delta i a Amposta en contra de la plataforma.

26 d'abril: el Congrés aprova el PHN amb els vots a favor del PP, CiU i Coalició Canària. CiU manté que amb les esmenes ha aconseguit canviar el pla del PP i que es protegirà el Delta amb inversions milionàries. El PHN no rebaixa ni una gota els 1.050 hm³ previstos pel transvasament (33 m³ per segon, vuit vegades més que el minitransvasament a Tarragona).

29 d'abril: 25.000 persones es manifesten a Amposta i a Tortosa en contra del PHN amb el lema «El pacte PP-CiU eixuga lo riu». La plataforma manté la capacitat de convocatòria mentre Artur Mas diu a Cervera que el govern ha fet el que havia de fer per defensar les Terres de l'Ebre i que ho explicarà bé perquè no sembli que han de tenir la raó «els que més criden».